

Svårast att vänja sig vid det starka kaffet tyckte ung hälleforsgrabb på världskongress

I Bergslagsposten meddelades för en tid sedan, att eleven i Hällefors kommunala realskola, Tomas Jansson, erhållit stipendium från Esperantostiftelsen för att deltaga i esperantovärldskongressen i Budapest 1966. Han har nyligen kommit åter från kongressen, och vi har passat på att ta del av hans intryck.

15-åriga hälleforsgrabben Tomas Jansson blev den lycklige i landet att få Esperantostiftelsens stipendium på 700 kronor för att besöka den årliga världskongress esperantisterna samlas till. Kongressen hölls i år i Budapest, och givetvis blev det en stor upplevelse för den unge hälleforsgrabben att resa till andra sidan järnridån. Stipendiet täckte nästan helt omkostnaderna och "utan tvekan", säger han, blir det flera världskongresser om bara ekonomin tillåter. Än så länge studerar han och har således ingen förvärvsinkomst. Resan blev ganska omfattande, eftersom Tomas också besökte ungdomskongressen.

— Då jag även ville delta i ungdomskongressen i Pécs och tyckte det skulle vara mera intressant att resa med tåg än med flyg, kom resan att vara 20 dagar, omtalar Tomas. Jag hade förmeningen att få följa med en gruppresa för kellarer — dvs kristna esperantiser — som också hade sin egen esperantovärldskongress i Ungern. Den hölls i staden Debrecen.

— Det gick faktiskt riktigt bra att stå ut med två dygns resa, för både i sovagn och liggvagn kan man vila och sova bra. Och givetvis var det mycket nytt som passerade revy. Det är med inlevelse han berättar.

— Mycket fick man se under resan. De långa broarna över Danmark, färjturen Rödby-Puttgarden, landskapets vädlingar var för mig idel nya erfarenheter. När vi första gången nådde Donau, fick vi i stället för en blå flod se en brun. Den var särskilt mäktig, då den stigit kraftigt och stora fält med gröda var översvämmade. Framför allt märktes översvämningen i Budapest, där vattnet vid hamnpromenaderna stod helt över sittbänkarna. När vattnet sjönk, hade man ett styvt

arbete med att göra rent vid dessa strandpromenader.

Man har hört talas om hur mycket besvär och stora risker som är förenat med resor till öststater. Tomas har fått sin egen uppfattning om den saken.

— Faktiskt kände jag ingen skillnad. Men det berodde väl till stor del på att jag kunde tala obehindrat med de ungerska kamraterna och fråga dem till råds. Det var så uppgjort i förväg att jag skulle övernatta i Budapest på väg till Pécs. Men jag träffade ungerska kamrater, och efter deras råd för jag på natten till Pécs och fick där enom sällskap.

— Resan tillbaka till Budapest företog jag ensam. Men den var lika lätt ordnad för det. Vid gränserna var det inga besvär. Tullmännen kontrollerade inte och pass- och visumkontroll var en enkel match. Jag hörde, att svennska deltagare varnats före avresan, att bege sig till Ungern, men de måste liksom jag konstatera, att det var oberättigade varningar.

Tomas berättar sedan vidare lite om allt han fick vara med om. — Det var två väldigt stora kongresser — 1.000 deltagare på ungdomskongressen och över 4.000

på världskongressen. Det var teaterföreställningar, föredrag vid sommaruniversitet, olika sammanträden, utflykter, utställningar och så naturligtvis sammanträffanden med esperantister som kom från omkring 40 länder.

— Jag deltog i en utflykt med buss runt 2-miljonerstaden, varvid man kunde konstatera vilken märklig historia staden genomlevt, vilket otal äldre och nyare minnesmärken som finns, vilka vackra byggnader som finns bevarade trots att 70 procent av staden blev förstörd under andra världskriget. Utsikten från Budas högsta punkt, Gellert, var vacker med blicken av de sju broarna över Donau till Pest, vilka alla var förstörda men återuppbyggts, den sista Elisabetbron, just färdigställd. Men vackrast var måhända ändå Margaretaön med rikt blommande planteringar och lugna platser.

— Bodde i ett studenthem vid Fiskarbastionen, ett märkligt uråldrigt byggnadsverk, varifrån man hade en fin utsikt över staden. En heldagsutflykt till den kända Balatonsjön var en upplevelse. — Det var tråkigt på badstranden, men ett dopp kunde jag ta. På kvällen deltog vi i en äkta ungersk måltid, med gulasch ur en kittel på glöd mitt i restaurangen, spett med kött av olika slag som antänns av köksmästarerna, och så naturligtvis zigenarmusik.

— För mig var det vid resorna en upplevelse att se de väldiga fälten av solrosor, majs och vin och oändligt långa rader av gäss.

● Billig mat

— Det var gott om mat. Ungernarna tycks älska mycket mat. I butikerna såg det ut att vara stor sortering. Nöt- och kalvkött förekom sällan — sjukhusen har visst företrädesrätt till det köttet. Men det fanns så mycket mera av fläsk i olika fasoner. Man kände sig som en Krösus, när man på en restaurang fick soppa, härlig wienerschnitzel, dessert samt en citrondryck för tillsammans fem svenska kronor. Svårast var kanske att vänja sig vid espressokaffet, som är starkare än vi är vana vid.

— Mitt starkaste intryck har jag från kongresserna. I Pécs träffade jag i mängden ingen svensk att tala med, men ändå kunde jag tala med alla. Jag fick verkligen ett påtagligt bevis på att jag kunde tala till vardags, seriöst, om politik m m med personer från hela världen. Inga föredrag, inga debattinlägg behövde långtråkiga översättningar — för alla använde esperanto — och jag kunde förstå folk som annars inte skulle ha kunnat säga mig någonting.

Så slutar Tomas Jansson som från Hällefors hade reseälskap med rektor Paul Almén och dennes dotter Kajsa.

63 miljoner går till FN om Esperanto

I oktober kommer Internationella Esperanto-förbundet att till FN:s generalsekreterare U Thant överlämna ett förslag om hur världens språkproblem skall lösas.

Förslaget är underskrivet av 3 709 organisationer med mer än 63 miljoner medlemmar samt av 874 765 individuella namnteckningar från hela världen. Därbland är 106 statschefer och regeringsledamöter, 1 267 riksdags- eller parlamentsledamöter, 937 språkvetenskapsmän, 6 357 Nobelpristagare, medlemmar av vetenskapsakademier och universitetsprofessorer, 6 051 författare, artister och journalister, 49 740 lärare och 265 000 studenter.

Siffrorna presenterades vid den nyligen avslutade världskongressen för esperantister i Budapest, som hade 4 010 deltagare från 42 länder och blev ett verkligt exempel på hur enkelt alla språkproblem kan undanröjas med hjälp av ett gemensamt internationellt språk. Petitionen till FN pekar också på de möjligheter som det internationella språket Esperanto har att en gång för alla befria världen från dessa problem.

Internationella Esperanto-förbundet uppmanar nu i avvaktan på FN:s ställningstagande alla organisationer, som har skrivit under petitionen, att starta kurser i det Internationella språket för sina medlemmar.